

Въ начало-то на 1834 год. отецъ Неофитъ, по прѣдложеніе-то на Одесскы-тѣ директоры, както видѣхмы по горѣ, задълженъ бы да иде самъ въ Букорещъ, дѣто като довършева свои-тѣ прѣводы съврѣменно да изучи и методж-тж на взаимноученіе-то.

Подиръ деветъ мѣсеца въ Букорещъ бавяніе отецъ Неофитъ ся върна въ Габрово снабденъ съ писма както отъ Братія Мустаковы тѣй и отъ Търновскый-тѣ митрополитъ (12), и прѣзъ Іан-

(12) Въ дѣла-та на Габровско-то училище изъ най напредъ ся поменува нѣколко пжтя Иларіонъ митрополитъ търновскый; — Господинъ Априловъ, освѣнь дѣто го поменува въ *Денницж-тж*, често го повтаря въ писма-та си до Габровскж-тж общинаж и прѣпоржчва имъ неговы-тѣ съвѣты. Ако да сжди нѣкой по това, както и по друго дѣто ся вижда въ счетъ-тѣ на училище-то ужъ че е Той подарилъ 1500 гр. ще му ся прѣдстави като единъ ученолюбивъ а въ сжщо-то врѣме и българолюбивъ пастырь, но раземотрѣніе-то на дѣла-та му показва противно-то. Иларіонъ е былъ единъ отъ най-дѣятелны-тѣ пропагандисты на панеллинизма въ Българіѣж по онова врѣме, но е былъ дълбокъ политикъ и умѣялъ е масторскы да води работы-тѣ, като да ся неосѣщатъ хора-та на планове-тѣ му. А еще, въ това врѣме Българщина-та не бѣше ся развила и не бѣ дошла въ борбж съ грѣцизмъ-тѣ и отъ това пастыри-тѣ не бѣхж ся зели въ подозрѣніе за да ся наблюдаватъ постжпкы-тѣ имъ, но отъ збѣлѣженны-тѣ върху Габровско-то училище само може да сждимъ:

Г. Априловъ въ *Денницж-тж* пише “*Бывшій-тж Екзархъ все-Българскый, Иларіонъ съ писмо-то си отъ 2 Дек. 1834 советуваше ни да введемъ въ Габровско-то училище грѣцкый языкъ, защото на Българскый языкъ нѣма още учебны книги.*”.....

Въ архивы-тѣ на Габровско-то училище ся пастри писмо-то на този пастырь съ което прѣпоржчва отца Неофита за учитель, въ което между друго казува: “*за това опрѣдѣлихмы, отъ се-дѣмъ до дванадесять години дѣца, да ся записватъ за Българско-то ученіе, а отъ дванайсе до петнайсе или по-нагоръ, ще да устроиме да привнесемъ и греческо ученіе.*”

Само дѣятелно-то въспрогивленіе на Одесскы-тѣ директоры и мѣдра-та политика на отца Неофита отстранихж това намѣреніе на Екзархъ-тѣ до закрѣпваніе на Българщинаж-тж.